

Nr 19.

Ankom till riksdagens kansli den 22 februari 1926 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställningar om årliga understöd åt två städerskor vid riksbankens huvudkontor.

l:o.

I en till bankoutskottet avlåten, den 21 nästlidna januari dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksbanken hemställt, att bankoutskottet ville hos riksdagen utverka ett årligt understöd åt städerskan vid huvudkontoret *Axelina Paulina Högberg*; och hava fullmäktige härom anfört följande:

»I en till fullmäktige i riksbanken ingiven skrift har städerskan vid huvudkontoret *Axelina Paulina Högberg* anhållit om ett årligt understöd från riksbanken.

Till stöd för denna framställning återopas nedannämnda förhållanden.

Sökanden, som är född den 23 mars 1867, erhöll den 22 oktober 1906 anställning såsom städerska i riksbanken, vilken anställning hon fortfarande innehar, ehuru hon sedan någon tid tillbaka icke längre kan på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina åligganden. Hon lider nämligen, enligt företett läkarbetyg, av en svår ögonsjukdom och måste därför numera anses vara oförmögen att försörja sig.

Städerskan *Högberg* är gift med *Oscar Gustaf Fritiof Högberg*, med vilken hon har två vuxna söner, båda gifta. Även mannen *Högberg* lider, enligt jämväl företett läkarbetyg, av ögonsjukdom och har, enligt vad som inhämtas, sedan åtskilliga år varit oförmögen att bidra till familjens uppehälle.

Beträffande frågan om beredande av pension eller understöd åt personer, som stadigvarande varit sysselsatta med städning och rengöringsarbete hos riksdagens verk, hava fullmäktige vid ett par föregående tillfällen lämnat en utförlig redogörelse härför, senast förlidet år i en till bankoutskottet då ingiven, den 5 februari dagtecknad framställning om understöd åt en städerska i banken. Fullmäktige tillåta sig därför hänvisa till innehållet i denna framställning, vilken finnes intagen i utskottets utlåtande nr 13. Det torde få anses fastslaget, att riksdagen numera i princip erkänt det berättigade i att understöd lämnas en person, som under en längre tid i riksbanken utfört arbete av ifrågavarande art, varvid dock riksdagen förbehållit sig prövning i varje särskilt fall.

Då sökanden under en tid av närmare 20 år varit sysselsatt med städning och rengöringsarbete i riksbanken och numera på grund av irakad sjukdom icke längre förmår utföra detta arbete, anse fullmäktige skäligt, att hon för sin återstående livstid beredes något understöd från riksbanken; och hemställa fullmäktige därför, att bankoutskottet ville hos riksdagen åt städerskan

Högberg under hennes återstående livstid utverka understöd att av riksbankens medel årligen utgå med 300 kronor, räknat från och med den 1 februari 1926.»

Utskottet.

Då Axelina Paulina Högberg icke innehar ordinarie anställning i riksbanken, är hon icke berättigad till erhållande av pension. Emellertid framgår av utredningen i ärendet, att hon under en tid av nära 19 år 3 månader varit sysselsatt med städning och rengöringsarbete i riksbanken samt att hon numera uppnått en ålder av i det allra närmaste 59 år och på grund av sjukdom icke längre är i stånd att sköta sina sysslor. Med hänsyn härtill och vad i övrigt i ärendet förekommit, synes det vara billigt, att hon erhåller något understöd av riksbanken. Fullmäktige hava i sådant avseende föreslagit ett belopp av 300 kronor om året eller detsamma, som riksdagen vid ett par föregående tillfällen i liknande fall beviljat. Emellertid torde vid framställning till riksdagen om utverkande av pension numera böra uppmärksammas, hurusom i de bestämmelser om ny pension, som godkänts av 1925 års riksdag, förutsättes, att pensioner, som av riksdagen komma att beviljas efter berörda år, till beloppet så avpassas, att de kunna betraktas såsom nyreglerade och alltså icke berättiga till annan tilläggsförmån än dyrtidstillägg enligt de för sådant tillägg till tjänstepension efter den 1 juli 1925 gällande grunder. Under sådana förhållanden torde till det av fullmäktige föreslagna beloppet 300 kronor böra läggas dels pensionstillägg 180 kronor, dels ock ett belopp, motsvarande förhöjning I och II, så att hela pensionen kommer att uppgå till 696 kronor. Härå äger hon uppbära dyrtidstillägg, som med nu gällande grundtal utgör 216 kronor, vadan hennes sammanlagda pensionsförmåner komma att uppgå till 912 kronor.

Understödet torde böra utgå av riksbankens medel från och med den 1 innevarande februari under hennes återstående livstid.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning, må medgiva, att städerskan vid riksbankens huvudkontor Axelina Paulina Högberg må från och med den 1 februari 1926 under sin återstående livstid av riksbankens medel uppbära ett årligt understöd av sexhundra nittiosex kronor.

2:o.

Fullmäktige i riksbanken hava vidare i en till bankoutskottet avlåten, den 28 nästlidna januari dagtecknad skrivelse hemställt, att bankoutskottet ville hos riksdagen utverka ett årligt understöd åt städerskan vid huvudkontoret änkan *Augusta Lovisa Pettersson*; och hava fullmäktige i avseende härå anfört följande:

»I en till fullmäktige i riksbanken ingiven skrift har städerskan vid huvudkontoret Augusta Lovisa Pettersson anhållit om ett årligt understöd från riksbanken.

Till stöd för denna framställning åberopas nedannämnda förhållanden.

Sökanden, som är född den 30 september 1856, erhöll den 22 oktober 1906 anställning såsom städerska i riksbanken, vilken anställning hon fortfarande innehar, ehuru hon sedan någon tid tillbaka icke längre kan fullgöra sina alligganden. Enligt företett läkareintyg är hon nämligen på grund av sjukdom och genom ålder nedsatta krafter oförmögen att sköta sin tjänst.

Sökanden är sedan den 23 mars 1913 änka efter avlidne vaktmästaren vid riksbankens huvudkontor Johan Gustaf Pettersson samt uppbär efter honom från bankostatens änke- och pupillkassa pension med 450 kronor om året.

Makarna hade i äktenskapet tio barn, av vilka sex äro i livet. Vid mannens död fanns icke någon behållning i boet, varför änkan Pettersson endast med största svårigheter kunnat förskaffa sig och barnen nödtorftigt uppehälle.

Beträffande frågan om beredande av pension eller understöd at personer, som stadigvarande varit sysselsatta med städning och renhållningsarbete hos riksdagens verk, har riksdagen vid flera tillfällen i princip erkänt det berättigade i att understöd lämnas åt en person, som under en längre tid därstädes utfört arbete av ifrågavarande slag, men har riksdagen dock förbehållit sig prövning i varje särskilt fall.

Då sökanden under en tid av över 19 år varit sysselsatt med dylikt arbete i riksbanken samt numera på grund av sjukdom och ålder icke längre förmår utföra detta arbete, finna fullmäktige skäligt, att hon för sin återstående livstid beredes något understöd från riksbanken, samt vilja med hänsyn till omförmälda till henne efter mannen utgående pension föreslå, att detta understöd bestämmes till 150 kronor om året eller hälften av hittills i dylika fall förekommande belopp.

Fullmäktige hemställa därför, att bankoutskottet ville hos riksdagen åt städerskan Pettersson under hennes återstående livstid utverka understöd att av riksbankens medel årligen utgå med 150 kronor, räknat från och med den 1 februari 1926.»

Änkan Pettersson har icke innehaft ordinarie anställning i riksbanken och är följaktligen icke berättigad till erhållande av pension. Hon har emellertid, såsom av utredningen i ärendet framgår, under en tid av nära 19 år 3 månader varit sysselsatt med städning och rengöringsarbete i riksbanken, och är hon, som numera uppnått en ålder av närmare 70 år, på grund av sjukdom och ålderdomssvaghet urständssatt att sköta sina sysslor. Med hänsyn härtill och vad i övrigt i ärendet förekommit synes det vara billigt, att änkan Pettersson erhåller något understöd av riksbanken. Efter sin avlidna man, vilken var ordinarie befattningshavare vid riksbanken, uppbär hon redan pension från bankostatens änke- och pupillkassa. Fullmäktige hava med hänsyn härtill ansett det ifrågasatta understödet böra bestämmas till 150 kronor om året eller hälften av hittills i dylika fall förekommande belopp. Efter omräkning till s. k. ny pension utgår en dylik pensionsförmån numera med 696 kronor. Utskottet har för sin del icke något att erinra mot att änkan Pettersson erhåller ett årligt understöd, motsvarande hälften av detta belopp eller 348 kronor. Härå äger hon endast åtnjuta dyrtidstillägg, som

med nu gällande grundtal utgör 132 kronor. Här ifrågavarande pensionsförmåner skulle alltså belöpa sig till 480 kronor om året.

Understödet torde böra beviljas att utgå av riksbankens medel från och med den 1 innevarande februari under hennes återstående livstid.

Aberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning, må medgiva, att städerskan vid riksbankens huvudkontor änkan Augusta Lovisa Pettersson må från och med den 1 februari 1926 under sin återstående livstid av riksbankens medel uppbära ett årligt understöd av trehundrafyrtioåtta kronor.

Stockholm den 22 februari 1926.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid dessa ärendens slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Gustafsson* i Stensholm, *Lindley*, *Pettersson* i Olovstorp, *Enhörning*, *Johansson* i Friggeråker. *Bondeson*, *Ström* och *Sandén*; samt

av andra kammaren: herrar *Eriksson* i Grängesberg, *Borggren*, *Svensson* i Bettingetorp. *Törnkvist* i Bjuv. *Wikström*, *Laurin* och *Molander*.